

Державна служба статистики України

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Державної служби
статистики України
10.02.2015 № 38

**МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЛОЖЕННЯ
З ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ
ЗІ СТАТИСТИКИ АВІАЦІЙНОГО ТРАНСПОРТУ**

Київ – 2015

Державна служба статистики України

Відповідальний за випуск – заступник директора департаменту статистики послуг Кармазіна О. О.

Методологічні положення з організації державного статистичного спостереження зі статистики авіаційного транспорту (далі – Методологічні положення) визначають методологію проведення державного статистичного спостереження із зазначеного питання.

Методологічні положення підготували фахівці департаменту статистики послуг Держстату:

Кармазіна О. О. – директор департаменту;

Михайлюк Н. О. – начальник відділу статистики транспорту та зв'язку.

Методологічні положення призначені для використання працівниками органів державної статистики всіх рівнів, а також можуть бути корисні для міністерств, інших органів виконавчої влади, фахівців наукових організацій та установ, що проводять дослідження у галузі авіаційного транспорту, інших зацікавлених користувачів.

Методологічні положення схвалені Комісією з питань удосконалення методології та звітної документації Державної служби статистики України (протокол від 27.11.2014 № 12).

Державна служба статистики України

- адреса: вул. Шота Руставелі, 3, м. Київ, 01601, Україна
- телефони: (044) 287-24-22
- факс: (044) 235-37-39
- електронна пошта: office@ukrstat.gov.ua
- веб-сайт: <http://www.ukrstat.gov.ua>

Зміст

	Стор.
Передмова.....	4
I. Загальні положення	5
II. Основні визначення та поняття	5
III. Методологічні та практичні етапи організації та проведення державного статистичного спостереження.....	6
1. Мета й основні характеристики державного статистичного спостереження.....	6
2. Інструментарій, програма, процедури проведення, розробка та поширення результатів державного статистичного спостереження.....	7
2.1. Інструментарій і програма державного статистичного спостереження.....	7
2.2. Процедури проведення та розробки державного статистичного спостереження, поширення його результатів.....	8
IV. Формування сукупностей одиниць та переліків звітних (облікових) одиниць (респондентів) державного статистичного спостереження.....	9
V. Конфіденційність.....	10
Список використаних джерел.....	11

ПЕРЕДМОВА

Метою розроблення Методологічних положень з організації державного статистичного спостереження зі статистики авіаційного транспорту (далі – Методологічні положення) є визначення методології державного статистичного спостереження із зазначеного питання, розробки і поширення його результатів. Також вони вміщують порядок і принципи формування сукупності звітних одиниць, які здійснюють діяльність у сфері авіаційного транспорту та охоплюються державним статистичним спостереженням з цього питання.

Методологічні положення містять опис термінів і основних характеристик державного статистичного спостереження, загальних принципів та критеріїв організації робіт із формування сукупності звітних одиниць, які здійснюють діяльність із перевезення вантажів, пошти та пасажирів авіаційним транспортом, обслуговування вантажо-(пасажиро)потоків в аеропортах.

I. Загальні положення

Ці Методологічні положення визначають методологію проведення державного статистичного спостереження зі статистики авіаційного транспорту, розробки і поширення його результатів, принципи формування сукупності звітних одиниць.

Статистика авіаційного транспорту вивчає коло питань, пов'язаних з результатами діяльності авіаційних підприємств, які здійснюють перевезення вантажів, пошти та пасажирів, і аеропортів.

До системи показників статистики авіаційного транспорту включено показники щодо обсягів перевезених вантажів, пошти та пасажирів, вантажообороту й пасажирообороту; обсягів відправлених (прийнятих) вантажів, пошти та пасажирів в аеропортах.

Методологічні положення ґрунтуються на нормах Господарського кодексу України, Цивільного кодексу України, законів України "Про інформацію", "Про державну статистику", "Про транспорт", Повітряного кодексу України, постанови Кабінету Міністрів України від 22.01.1996 № 118 "Про затвердження Положення про Єдиний державний реєстр підприємств та організацій України" (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 22.06.2005 № 499), наказу Держкомстату від 29.12.2009 № 498 "Про затвердження структури плану статистичного спостереження та глосарія до нього".

II. Основні визначення та поняття

1.1. У цих Методологічних положеннях основні визначення і поняття уживаються в значеннях, установлених глосарієм до плану статистичного спостереження та Положенням про Реєстр статистичних одиниць та формування основ сукупностей одиниць статистичних спостережень за діяльністю підприємств, а також у такому значенні:

вантажоборот – показник роботи транспорту, який характеризує обсяг перевезень вантажів, пошти і обчислюється як добуток ваги перевезених на кожному етапі польоту вантажів, пошти (брутто) на довжину відповідного етапу (вимірюється в тонно-кілометрах);

кількість перевезених пасажирів – кількість пасажирів, які перевезені транспортними засобами – повітряними суднами, за певний проміжок часу. Визначається відповідно до кількості проданих (оформлених) квитків за всіма видами регулярних та нерегулярних повітряних перевезень;

обсяг перевезених вантажів – вага перевезених вантажів, пошти за кожним рейсом (тобто за рейсом з одним номером), обліковується один раз, а не на кожному етапі польоту.

пасажирооборот – показник роботи транспорту, який характеризує кількість перевезених пасажирів і обчислюється як добуток кількості перевезених на кожному етапі польоту пасажирів на довжину відповідного етапу (вимірюється в пасажиро-кілометрах).

1.2. Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Повітряному кодексі України, затвердженому ВР України 19.05.2011 № 3393-VI (зі змінами), в Інструкції з організації перевезень вантажів повітряним транспортом, затвердженій наказом Державної служби України з нагляду за забезпеченням безпеки авіації від 02.11.2005 № 822, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 21.11.2005 за № 1403/11683, у Правилах повітряних перевезень пасажирів і багажу, затверджених наказом Міністерства інфраструктури України від 30.11.2012 № 735, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 28.12.2012 за № 2219/22531.

III. Методологічні та практичні етапи організації та проведення державного статистичного спостереження

1. Мета й основні характеристики державного статистичного спостереження

Метою проведення державного статистичного спостереження щодо діяльності підприємств авіаційного транспорту є отримання даних обсягів перевезених вантажів, пошти та пасажирів авіаційним транспортом, обсягів відправлених та прийнятих вантажів, пошти і пасажирів аеропортах України.

Результатом проведення державного статистичного спостереження щодо діяльності підприємств авіаційного транспорту є первинна й узагальнена інформація, яку використовують для відстеження обсягів перевезених вантажів, пошти та пасажирів авіаційним транспортом, вантажообороту та пасажирообороту за видами сполучення; обсягів відправлених та прийнятих вантажів, пошти і пасажирів в аеропортах за видами сполучення.

Державне статистичне спостереження зі статистики авіаційного транспорту має такі основні характеристики:

вид державного статистичного спостереження:

за ступенем охоплення одиниць: суцільне;

за часом реєстрації даних: поточне;

інтервал, протягом якого нагромаджуються дані: місяць;

організаційна форма державного статистичного спостереження:

статистична звітність;

спосіб державного статистичного спостереження:

документальний облік;

одиниця державного статистичного спостереження:

місцева одиниця;

респондент державного статистичного спостереження:

юридична особа, відокремлений підрозділ юридичної особи;

органи, які здійснюють проведення державного статистичного спостереження:

Держстат, територіальні органи державної статистики;

місце проведення державного статистичного спостереження:

регіони України;

національні класифікації, що використовуються при проведенні державного статистичного спостереження:

КВЕД – Класифікація видів економічної діяльності;

СКОФ – Статистична класифікація організаційних форм суб'єктів економіки;

КОАТУУ – Класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України.

2. Інструментарій, програма, процедури проведення, розробка та поширення результатів державного статистичного спостереження

2.1. Інструментарій і програма державного статистичного спостереження

Інструментарієм для проведення державного статистичного спостереження зі статистики авіаційного транспорту є форма № 51-ца (місячна) "Звіт про основні показники роботи авіаційного підприємства" та Роз'яснення щодо її заповнення.

Інформаційними джерелами для показників форми № 51-ца (місячна) є дані відповідно до таких документів:

багажна квитанція – частина квитка, що засвідчує прийняття до перевезення зареєстрованого багажу;

електронний квиток – електронний документ, що включає маршрут-квитанцію, видану авіаперевізником або від імені авіаперевізника, електронні купони та в разі використання документ для посадки;

електронний купон – частина електронного квитка, яка використовується для перевезення на відповідному рейсі, або інший документ, який його замінює, що зберігається в базі даних автоматизованої системи бронювання перевізника;

єдиний міжнародний перевізний документ – документ, що підтверджує міжнародний характер авіаційного перевезення в разі його виконання за межі митної території України. Єдиним міжнародним перевізним документом є Генеральна декларація, належним чином оформлена експлуатантом відповідно до Доповнення 1 до Додатка 9 до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію;

квиток (пасажирський квиток і багажна квитанція) – виданий перевізником (його агентом) документ, у тому числі електронний, який містить умови договору перевезення, повідомлення, польотні та пасажирські купони;

транспортна накладна (авіаційна вантажна накладна) – оформлений вантажовідправником чи від його імені документ, у тому числі його електронний аналог (у разі застосування), який засвідчує укладення договору про перевезення і прийняття вантажу до перевезення на умовах, визначених у такому договорі.

Форма державного статистичного спостереження № 51-ца (місячна) включає показники щодо обсягів перевезених вантажів, пошти та пасажирів

авіаційним транспортом, вантажообороту та пасажирообороту за видами сполучення; обсягів відправлених та прийнятих вантажів, пошти і пасажирів в аеропортах за видами сполучення.

2.2. Процедури проведення та розробки державного статистичного спостереження, поширення його результатів

Форму № 51-ца (місячна) органи державної статистики отримують на паперових носіях або в електронному вигляді.

Подання органам державної статистики електронного звіту здійснюється відповідно до Порядку подання електронної звітності до органів державної статистики, затвердженого наказом Держкомстату від 12.01.2011 № 3, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 29.03.2011 за № 408/19146.

Одержану від респондентів первинну інформацію за формою № 51-ца (місячна) перевіряють на логічний і арифметичний контролі та в разі виявлення помилок коригують та заносять до бази даних після опрацювання з респондентами.

Уведення інформації, її обробка й узагальнення здійснюються із застосуванням програмного забезпечення.

За результатами розробки даних за формою державного статистичного спостереження створюються архів та часові ряди даних з метою їх збереження.

Результати державного статистичного спостереження за формою № 51-ца (місячна) формуються у таких обсягах та розрізах:

- **на регіональному рівні:** зведена інформація за видами перевезень (регулярні і нерегулярні) в цілому по регіону;

- **на державному рівні:** зведена інформація за видами перевезень (регулярні й нерегулярні) по країні в цілому й у розрізі регіонів.

Результати державного статистичного спостереження зі статистики авіаційного транспорту використовуються при підготовці таких публікацій:

експрес-випуск "Підсумки роботи транспорту України";

доповідь "Про соціально-економічне становище України";

доповідь "Діяльність підприємств сфери послуг за ____ рік";

бюлетень "Статистичний бюлетень № 1";

бюлетень "Соціально-економічний розвиток України" (українською та англійською мовами);

бюлетень "Основні макроекономічні показники соціально-економічного розвитку України";

бюлетень "Діяльність підприємств сфери послуг";

статистичний збірник "Транспорт і зв'язок України";

статистичний збірник "Україна у цифрах";

буклет "Україна _____";

статистичний щорічник України.

IV. Формування сукупностей одиниць та переліків звітних (облікових) одиниць (респондентів) державного статистичного спостереження

Джерелами формування сукупності одиниць державного статистичного спостереження є:

- реєстр статистичних одиниць (РСО);
- перелік респондентів за формою № 51-ца (місячна) за попередній рік.

До генеральної сукупності відбирають одиниці, які відповідають таким критеріям:

<i>№ п/п</i>	<i>Критерії</i>	<i>Класифікації та довідники</i>	<i>Ознака критеріїв формування</i>
1.	Інституційний сектор економіки	КІСЕ	S.11
2.	Тип статистичної одиниці	Довідник типів статистичних одиниць	4 місцева одиниця
3.	Організаційна форма суб'єктів економіки	СКОФ	Усі організаційні форми суб'єктів економіки, крім 910 Фізична особа- підприємець
4.	Вид економічної діяльності	КВЕД-2010	51.10 Пасажирський авіаційний транспорт 51.21 Вантажний авіаційний транспорт 52.23 Допоміжне обслуговування авіаційного транспорту
5.	Розмір підприємства	Довідник ознак розміру підприємств	усі незалежно від розміру
6.	Ознака економічної діяльності	×	активне

Оскільки, державне статистичне спостереження зі статистики авіаційного транспорту є суцільним, тому генеральна сукупність одиниць державного статистичного спостереження у повному обсязі складає сукупність одиниць державного статистичного спостереження.

На основі сформованої сукупності одиниць державного статистичного спостереження визначається перелік звітних (облікових) одиниць-респондентів державного статистичного спостереження за ф. № 51-ца (місячна) та здійснюється їх затвердження.

Затверджені сукупність одиниць державного статистичного спостереження зі статистики авіаційного транспорту та перелік звітних (облікових) одиниць (респондентів) державного статистичного спостереження за ф. № 51-ца (місячна) в електронному вигляді надсилаються територіальним органам державної статистики у визначений планом державних статистичних

спостережень термін для організації робіт з інформування респондентів про їх залучення до участі у державному статистичному спостереженні.

Сукупність одиниць державного статистичного спостереження зі статистики авіаційного транспорту не узгоджується із сукупностями інших державних статистичних спостережень.

Протягом року сукупність одиниць державного статистичного спостереження може бути уточненою. Підставою для прийняття рішення щодо доцільності внесення змін до складу визначеної сукупності є:

- поява нових одиниць, що утворилися у звітному періоді і здійснюють відповідну діяльність;
- ліквідація одиниць протягом звітного періоду;
- отримання ліцензії на надання послуг з перевезення пасажирів, вантажу повітряним транспортом за адміністративними даними Державної авіаційної служби України.

V. Конфіденційність

Політика у сфері захисту конфіденційної статистичної інформації забезпечується шляхом захисту первинних даних, отриманих органами державної статистики від респондентів у ході проведення державних статистичних спостережень, а також статистичної інформації, на підставі якої можна визначити інформацію щодо конкретного респондента. Так, при поширенні статистичних даних користувачам органи державної статистики здійснюють контроль дотримання правил конфіденційності даних згідно із Законом України "Про державну статистику", Політики Держкомстату у сфері захисту конфіденційної статистичної інформації.

Заступник директора департаменту
статистики послуг Держстату

О. О. Кармазіна

Список використаних джерел

1. Повітряний кодекс України від 19.05.2011 № 3393-VI зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>
2. Закон України "Про державну статистику" від 02.10.1992 № 2657-XI зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>
3. Закон України "Про ліцензування певних видів господарської діяльності" від 01.06.2000 № 1775-III зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>
4. Глосарій до плану статистичного спостереження, Держкомстат, наказ від 29.12.2009 № 498 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Збірник статистичних вимог: методологічні й робочі документи Євростату, 2009 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>
6. Політика Держкомстату у сфері захисту конфіденційної статистичної інформації, затверджена наказом Держкомстату від 30.11.2011 № 326 [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://ukrstat.gov.ua/звітнийorm_doc/2011/326/326.zip
7. Положення про Реєстр статистичних одиниць та формування основ сукупностей одиниць статистичних спостережень за діяльністю підприємств, Держкомстат, наказ від 16.12.2009 № 481 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
8. Glossary for Transport Statistics, Eurostat, ITF, Unece, 2009 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.unece.org>